

ירודס, 23.11.39

אליהו.

אני נמצא כאן בורכי ארצה. בדיוק לפני שבועים יצאתי מחיפה ללונדון. לאחר הסתבכות ענין המ"ג ראיתי צורך ללכת לימים אחדים ללונדון.

איני זוכר באיזה שלב של ענין מ"ג יצאת מהארץ, אולם בודאי היו ידועות לך מזימות המטקד והנציב. תפיסת מ"ג נראתה לשניהם - אין לי ספק שדבר זה בא מחוץ יזמת הנציב - שעה כושר לעקור מן השורש את הארגון. ברקך כאיש צבא רצה לעשות זאת באופן יותר יסודי וברוסלי, והנציב כפוליטישן - ביהר זהירות ואיטיות. שניהם רצו בחיפושין וכפיסורי חלק גדול של הנוטרים היהודים. גם וויול קיבל דעתם.

ידעתי שנעמוד בפני מצב קשה. אולי בפני החנגשות קשה, ורציחתי: א) למנוע את הצרה אם רק אפשר, ב) לדון עם החברים בלונדון על תגובתנו. ובכלל הרגשתי צורך לעמוד עד כמה שאפשר על מצב הרוחות בלונדון ולדעת אם יש איזה סיכוי שהוא לשנוי המצב - או אין לנו להשען אלא על עצמנו בלבד.

יום לפני צאתי מהארץ הגיע לוקר מלונדון. הוא מסר לי דו"ח אופטימי מאוד: קרנו של היים עולה בחובי הממשלה, משרד החוץ ומשרד הצבא קרובים לנו. ראש המטה מכטיח בהחלט שיקום צבא יהודי. מ.מ. כאילו מבודד. דו"ח זה רק המריץ בי את הרצון לנסוע - למען העמיד את חברינו על המצב בארץ לאסתו ולכנוע מאתם את הענוגי "גן עדן של שוטים".

הגעתי ללונדון ב-13 לח"ו, ומיד בכואי סלפן לי חיים שיש לו חיכך פגישה עם בסלר מיהרתי אליו ולוויחתי אותו בסכטי למשרד חוץ ומסרתי לו בקצרה על המצב בארץ ועל מזימות הממשלה. חיים היה כמאומם, ושטן כל פרי לבו בפני בסלר. ב. סידר לו באותו מעמד פגישה למחרת עם א-ד, והבטיח לדבר עוד באותו ערב עם הליפכס, אולם למען יוכל למעול מבלי שהמיניסטר המעונין יוכל לטעון שפועלים מאחורי גבו - יש הכרח שאני אראה מיד את מ.מ.

אחד הדברים שבאתי אחם ללונדון היה הרצון למנוע למנוע להבא כל פגישה של אנשינו עם פ.מ. מלבד העלבון שיש בכל פגישה זו - הרי אנו בעצמנו יוצרים אשליה בחובי הממשלה שכאילו אפשר עוד לדבר ולנהל מו"מ עם פ.מ.

המצב, כפי שמטר לי לוקר לפני צאתי מהארץ, היה בערך כזה: כל איש מהממשלה שאנשינו פונים אליו - מדבר בידידות ובאהדה - אולם שולח לכסוף ל.מ.מ. ופ.מ. יוחר מבכל זמן אחר הוא עכשיו שליט יחיד בכל עניני א"י, לאחר שחבריו הגדולים מסנו טרודים בעניני מלחמה ופוליטיקה גבוהה.

והיה נראה לי שלא רק מטעמים מוסריים - אלא פוליטיים מעשיים יש נזק בכל פגישה שלנו עם פ.מ. לכל הפחות דרוש בידידינו - אם ישנם כאלה - ידעו שאין יהודי המכבד עצמו יכל לפנות למחבר הספר הלבן, ואם הם באמת רוצים לעזור לנו - ידעו שעליהם להתנגד לפ.מ. כי רק התנגדותם תועיל. אחרת יוצא שהידידים מאמינים (ואולי בכנות) שעשו חובתם כלפינו, סיפקו אותנו בסבר-פנים ובשיחה נאה - ואח המעשה הם משארים לפ.מ., אויב ניצח שלנו.

אסרתי דעתי זו לחברים. משה התנגד לכך מחוך ~~אספסופ~~ פרינציפ; לא יתכן שלא גשוחח עם סנהל מטרד המושכות. נמיר ובפי הסכימו לי, גם חיים היה סבור כמוני (הוא באמת הסתלק עוד מקודם סכל פגישה עם פ.מ.) אולם במקרה זה דרש שאפגש עם פ.מ. ואגיד לו אח אשר בלבי. גם במי ונמיר עמדו על כך, וכיום 15 לח"ז נפגשתי עם פ.מ. במטרד המושכות.

חיים ראה עוד לפני זה אח א-ד והיה מרוצה מאוד מהשיחה. אני מניח שהמטרד בלונדון שולח לאמריקא אח החומר - ואסחפס הפעם רק בסיכום הענינים והמצב כפי שהוא נראה לי.

בנוגע לענין פ"ג: א-ד התנגד לעצם המשפט, וסלגרף לברקר שיקצץ העונש וכעבור ששה חדשים יבדקו משפטם מחדש. הוא מתנגד בכל חוקף לחיפושים ופעולות אחרות נגד הארגון - אולם באופן פורמלי אין לו סהרות. ואין הוא יכל לתח הוראות לב-ר.

הדבר יובא לדיון הועד המצומצם, ועד נטיעתי מלונדון טרם דנו בענין זה. יש להם דברים דחוקים וחשובים מזה.

ביחס לגדוד יהודי: א-ד מחייב בהחלט, וגם מבטיחו שהדבר בוא יבוא. אך טרם הגיעה השעה. לפי שעה סתפלים בהכניח מוקדמת - בהקמת העשיה, גם לכך, כפי שאחה יודע בוודאי טחנגד מ.מ. בכל כוחו. אולם הוא אינו יחיד בענין זה. מיניסטריין האספקה אף הוא טחנגד, אמנם מטעמים אחרים לבגמרי, לא פוליטיים, אלא כלכליים. ו-ד רוצה לשבור תחילה התנגדות אנשי האספקה, ואז יסלק התנגדות משרד המושבות. הוא כאילו בטוח שהדבר יעלה בידו.

בשאלות אלו, גם בשאלה המרכזית שלנו, א-ד הוא אחנו.

אולם חוששני שהוא, לפי שעה, האיש היחיד שהנא אחנו.

אמנם יש כאילו סימנים של שנוי ערכים, ואולי יותר נכון להגיד שנוי הלך-רוח, במשרד חוץ. גם בסלר וגם ה-ס מגלים סימני ידידות. אבל לפי שעה אין זו אלא ידידות אישית. קשריו של חיים בעולם החימאים - מוקרים בחוגים גבהים אחרים, אבל סכל פה ששמעתי בלונדון לא ראיתי שהתחיל כבר מפנה ביחס לשאלהנו. איש אחד מנה שלושה נימוקים נגד גדוד יהודי: א) אנטישמיות, ב) אי-רצון (משותף גם לצרפתים וגם לאנגלים) להסיל על טלחמה זו צל של מלחמה יהודית, ג) פחד מערביים.

לאחר בריחת המופתי לעיראק הומרץ כנראה הסו"מ בין מדינות ערב ובין מ.ה.מ. כדבר שאלת א"י; ואין כל יסוד לחשוב שמשרד חוץ שינה דווקא עכשיו את טעמו.

מ.ג. עומד במעלו, והוא מנצל את מצב המלחמה נגדנו, ומלבד ו-ן אין איש בממשלה שיעמוד לנו, ועדיין איני בטוח אם לו-ן יש זמן וענין לסמל בנו.

בהיוחיו בלונדון טיפלהי גם בשאלת חוק הקרקע. ונחברר לי שנעשה פעולה - וכנהוג בלונדון, בלי תכנית ביצוע ובלי התמדה. דובר עם כמה אנשים, גם היתה משלחת של סיעת הפועלים (בראשות אמלי) אצל ראש הממשלה, אבל הפעולה נשארה חלויה ועומדת, וכטבאחי ללונדון לא ידע איש מה מצב הענין. הנקרעה הגזרה, הנדחחה - או עומדת לבוא. נעשו שוב צעד - ע"י מפלגת העבודה, אבל חוששני שהחוק יופיע.

בבואי שלשום לפריס נודע לי מירכלוס שמהממשלה הצרפתית נחקבלה חשובה רשמית בענין הקמת גרוד יהודי או יחידות יהודיות - החשובה היא שלילית.

לדעה ירבלוס אסמים בכך האנשים שטיפלו בדבר: בולדמן ורורס כהן. שניהם אינם מסוגלים לעורר אמון אצל הממשלה הצרפתית. הראשון הוא קונסול הונדורס, השני - יליד יוון שקיבל נתינות שויצריה.

אם אסכם המצב, כמי שהוא נראה לי עכשיו, בקצרה אומר: משטר הסה"ל קיים ונמשך. אם יש תקווה לשנויו - הרי זה רק אם לרגל השתנות מהלך המלחמה חתבר השפעח חובי הצבא, והללו יחייבו הקמת צבא יהודי בארץ. אפשרות זו אינה נמנעת, אם כי אינה מובטחת. אולם בלעדיה איני מאמין שיחול שנוי פוליטי בלונדון, ואין לנו לסמוך אלא על כוח עצמנו. - ומה מצאת צאצא באמריקא?

שלך - צוד.

ירודס, 23.11.39

מפריס יצאהי בזמני - בעשרים וחמשה אחרי שמונה בערב, אולם לרומא הגעתי באיחור. לפי התכנית הייתי צריך לבוא לרומא אמש בשמונה. וכך קוויחתי למצוא עוד אח לוקר, שלפי החשבון היה צריך לעזוב אח רומא בעשר.